

VERTROUWELIJK

Bijlage
gs. 3050
30/11/65

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

Oktober 1965

No: 20

- 1 -

ALGEMEEN

In het Caraïbisch gebied bleef de Dominikaanse Republiek afgelopen maand een bron van onrust. De omstreden aanwezigheid van de O.A.S. in het land was de enige verzekering tegen een hernieuwde burgeroorlog.

Door de door CASTRO geopende deur begon een uittocht van Cubanen naar Miami. Met behulp van de goede diensten van de ambassadeur van Zwitserland in Havanna werd gepoogd de exodus in ordelijke banen te leiden.

Cuba kreeg een gloednieuwe communistische partij waarin CASTRO het voor het zeggen had, terwijl de geest van GUEVARA over het continent rondwaarde en zelfs in de Congo aan de overkant van de Atlantische Oceaan werd bezworen.

Venezuela pakte zijn subversie hardhandig aan en vond voor de zoveelste maal een rode draad. De verzwakking van de guerillastrijd in het land blijkt echt niet te betekenen dat het internationaal communisme in tegenslagen berust. Venezuela blijft "target no. 1" en de Nederlandse Antillen, onder de rook van het doelwit, doen er goed aan te beseffen dat verdwaalde kogels dodelijk kunnen zijn.

President CASTELO BRANCO van Brazilië heeft gecapituleerd. Zijn reputatie als mens met democratische principes heeft hij ten dienste gesteld van zijn militaire collega's om te worden gebruikt als dekmantel voor hun dictatuur. Als BRANCO inderdaad de machtswellust van de rechtse militairen had kunnen temperen, dan had hij hen nu kunnen dwingen de verkiezingsuitslag te respecteren. Het feit dat hij niet in staat was een krachtmeting te forceren en niet bereid zich te distanciëren van wat nu in zijn naam is geschied, loochent zijn reputatie en stempelt hem tot stroman. Zijn verantwoording van zijn handelwijze zweemt naar die van menige collaborateur met het nazisme, met dien verstande dat er in zijn geval in mindere mate van een dwangpositie sprake is.

In Londen werd de conferentie over de onafhankelijkheid van Brits Guyana voorbereid. BURNHAM heeft het toneel voor zich, JAGAN wacht achter de schermen.

Caraïbische implicaties van het sino-soviet conflict.

In de niet communistische wereld wordt het sino-soviet conflict populair gezien als een pluspunt voor de democratieën in de koude oorlog. Zonder de gunstige aspecten van de verbrokkeling van het monolitische blok te ontkennen, mag echter wel gewaarschuwd worden tegen enkele misvattingen hieromtrent. Het sino-soviet conflict betekent niet dat de Soviet Unie zijdelings is toegetroeden tot het Westerse blok. Het betekent evenmin dat de beide partijen elkaar als bedreiging van de Westerse democratie zullen uitschakelen.

De gesignaleerde infiltratiepogingen van de Chinese Volksrepubliek in het Caraïbisch Gebied zijn aan de Soviëts ook niet voorbijgegaan en de Soviet Unie is geenszins bereid om China in Latijns Amerika en het ons omringend gebied het subversief monopolie bij verstek over te leveren. Integendeel, gebleken is dat de Soviëts door de Chinese concurrentie zijn aangespoord tot een grotere krachtsinspanning. Hun positie in Cuba hebben zij de laatste paar maanden verstevigd. De recente onthullingen in Venezuela tonen dat de extremistische activiteiten in dit land voornamelijk geleid worden vanuit het Soviet-kamp. Wij mogen van de Soviet Unie op dit moment slechts verwachten dat zij een confrontatie welke het gevaar van een nucleaire uitbarsting inhoudt, zal trachten te vermijden. Daarbuiten zijn echter de mogelijkheden legio.

De keuze van de C.P.-Italië als Europees "centraal-bureau", alsmede het gebruik van Spanjaarden in het subversieve vlak duidt op verfijning in de benadering van de Latijns Amerikaan. De C.P.-Spanje zou wellicht de voorkeur hebben verdiend boven die van Italië, ware het niet dat het potentieel van de Spaanse partij gelimiteerd is. Op sociologische gronden - en het zou verwonderlijk zijn als deze bij de keuze niet werden gewogen - mag men de Italianen met hun geestverwantschap met de Latijns Amerikaan, zeker als een goede tweede keus beschouwen. Ook de aanzienlijke immigratie van Italianen in Latijns Amerika kan daarnaast een rol hebben gespeeld. In de Caraïbische (ei)landen die nog bindingen hebben met Europese mogendheden ligt het voor de hand dat men in het communistische kamp voor infiltratie en voor het leiden van subversie terugrijpt op de communistische partijen in de respectievelijke Europese moederlanden. Zo hebben de C.P.'s op de Franse Caraïbische eilanden sterke bindingen met de C.P.-Frankrijk. De Britse en Nederlandse gebieden- en dan vooral de

- 3 -

Nederlandse Antillen en Suriname - kunnen niet bogen op een geschiedenis van communistische activiteit. De Communistische Partij Nederland is wellicht van de "koloniserende" communistische partijen in Europa het minst geïnteresseerd geweest in het "West-Indische"-gebied.

De laatste tijd wordt in communistische kringen in Nederland grote belangstelling getoond voor het Chinese standpunt in de ideologische controverse. Het is de vraag of deze belangstelling de machthebbers van de Chinese Volksrepubliek wellicht zou kunnen aansporen tot een poging om via Nederlandse communisten voet aan wal te krijgen in het Caraïbisch gebied.

De reeds onderkende infiltratiepolitiek en het feit dat deze in de toekomst in haar toepassing vele kanten kan uitgaan - waarbij zeer zeker de rol van Cuba niet mag worden onderschat - noopt tot de grootst mogelijke waakzaamheid.

CUBA

Oktober was voor Cuba een maand van belangrijke gebeurtenissen. De exodus naar Miami begon, liep uit de hand en werd tenslotte door onderhandelingen tussen CASTRO en de Zwitserse ambassadeur - die namens de Verenigde Staten optrad - in georganiseerde banen geleid. Het beroep van de Verenigde Staten op Latijns Amerikaanse landen om hun grenzen eveneens te openen voor Cubaanse vluchtelingen vond weerklank, o.m. in Venezuela en Costa Rica. Het was een goede zet van Washington.

In Cuba werd de samensmelting voltooid van CASTRO's oorspronkelijke partij van de 26e juli met de oude communistische P.S.P. In de nieuwe Communistische Partij van Cuba valt van de oude P.S.P.-garde niet veel te bespeuren.

De voorspelde brief van Ché GUEVARA werd door Fidel met ontroering voorgelezen. Hiermede werd het mysterie "Ché" misschien opgelost, maar niet op de wijze waarop de brief het bedoelde te doen.

De partijbladen "HOY" en "REVOLUCION" werden opgeheven en samengesmolten tot het nieuwe partijblad van de C.P.C., "GRANMA", genoemd naar het schip dat CASTRO en de zijnen in 1956 naar Cuba voer. Francisco CALDERIO, alias Blas ROCA, zag hiermede zijn journalistieke carrière beëindigd.

De vroegere secretaris generaal van de P.S.P. bleef wel lid van het partijbestuur én van het secretariaat. Hij werd in de officiële bekendmaking zelfs als vierde in het secretariaat genoemd na de gebroeders CASTRO en DORTICOS. Verder werd Blas ROCA gekozen tot voorzitter van de z.g. constitutionele studiecommissie, belast met het ontwerpen van een nieuwe socialistische grondwet. In een redevoering ter gelegenheid van de opheffing van HOY vond Fidel CASTRO veel woorden om Blas te loven. Telkens memoreerde CASTRO dat de (59-jarige) Blas nimmer blijk had gegeven van teleurstelling of afgunst omdat hij als partijleider plaats moest maken voor een "jongere" man. De Máximo Líder vond het echter nodig het voorzitterschap

van de commissie waartoe ROCA thans uitverkoren is zodanig aan te prijzen dat het weinig verbeeldingskracht vergt om in Blas een bles te zien die met een klontje suiker op stal wordt gezet.

Het is overigens interessant om de samenstelling van het Politburo van de nieuwe C.P. te vergelijken met die van de in maart 1962 ingestelde "Dirección Nacional" van de O.R.I. en naderhand van de P.U.R.S. Van de 25 oorspronkelijke leden van de Dirección Nacional hadden tien behoord tot de oude P.S.P. De 8 leden van het nu gevormde Politburo zijn geen van allen P.S.P.-er geweest. In het secretariaat van zeven man heeft behalve Blas ROCA nog zitting de ex-P.S.P.-er Carlos Rafael RODRIGUEZ. Ook deze laatste is echter buiten spel gezet. Hij is lid van het economisch comité, maar voor de man die in de gangbare Amerikaanse term "economic czar" van Cuba is geweest, moet het een bittere pil zijn dat hij in dit comité niet alleen beneden Osvaldo DORTICOS staat maar zelfs wordt genoemd ná Fauré CHAUMONT, de kroongetuige tegen Marcos RODRIGUEZ ALFONSO (zie M.O.-maart 1964).

In het centraal comité vinden wij nog een aantal vertrouwde communistische namen terug, zoals Severo AGUIRRE, Flavio BRAVO, Ramon CALCINES (de jeugdleider), Manuel LUZARDO, Lázaro PEÑA GONZALEZ (de vakbondsleider), Lionel SOTO (de indoctrinator), Juan MARINELLO (het oude schegbeeld) en Fabio GROBART (de geheimzinnige Pool van de P.S.P.-ondergrondse). Zij zijn nu echter niet alleen in de minderheid, men mag ze op het totaal verwaarlozen.

Volkomen van het toneel verdwenen zijn de beide ESCALANTES, Joaquín ORDOQUI en Edith GARCIA BUCHACA. Maar niet alleen P.S.P.-ers, ook een aantal van Fidel CASTRO's eerste paladijnen zoekt men tevergeefs in de partijleiding. Men denke aan Regino BOTI, ex-minister van economische zaken, Alberto MORA, ex-minister van buitenlandse handel, en de ongelukkige Augusto MARTINEZ SANCHEZ, die zich in december 1964 voor het hoofd schoot. Emilio ARAGONES, die in 1962 als hoofd van de militie en vooraanstaand lid van de Dirección Nacional beschouwd mocht worden als een van CASTRO's naaste medewerkers zit nog wel in het centraal comité, maar figuren als Juan ALMEIDA, Armando HART, Sergio del VALLE en Guillermo GARCIA FRIA, allen

thans lid van het Politburo, zijn hem voorbijgestreefd.

Tenslotte mist men de naam van Ernesto GUEVARA. Het is opmerkelijk dat Fidel naar eigen zeggen de brief van GUEVARA al op 1 april in handen had en na een half jaar tergend zwijgen het Cubaanse volk op de vooravond van de functieverdeling in de nieuwe partijorganisatie in kennis stelde van de inhoud. CASTRO beweerde dat de brief op een "geschikt" tijdstip diende te worden gepubliceerd. Redelijker lijkt het dat men niet gewacht heeft op een geschikt tijdstip, maar dat het "verklaren" van GUEVARA's verdwijnen niet langer kon worden uitgesteld nu uit de partijmutaties zou blijken dat Ché uitgewist was.

De afgelopen maanden werd GUEVARA telkens weer in verschillende landen als een Rode Pimpernel gesignaleerd en mogelijk heeft CASTRO hierin een uitweg gevonden. Het mag immers zeker nu niet opportuun worden geacht voor Fidel om te erkennen dat Ché - de grote Ché - zijn weg heeft gevonden naar de gevangenis of naar het graf.

Niettemin wijst veel er op dat dit het geval is. In Amerikaanse kringen is men hier vrijwel zeker van en inderdaad zijn niet alleen de omstandigheden buitengewoon verdacht, maar rijmt de Brief geenszins met het karakter van GUEVARA. GUEVARA was CASTRO's gelijke en ideologisch diens meerderre. Hoe onwaarschijnlijk lijkt het bovendien dat CASTRO na de verwijdering die tussen hem en Ché was ontstaan, deze zou loslaten op het Zuid Amerikaanse continent en zichzelf de leiding van de Latijns Amerikaanse revolutie uit handen zou laten nemen.

De brief zelf is vol dubbelzinnigheden. Wanneer Ché - aangenomen dat hij de redacteur zou zijn - zegt dat hij voor zijn vrouw en kinderen niets achterlaat, dan denkt hij zogenaamd aan de gevaren die hem als actief revolutionair weer zullen bedreigen, maar het testamentair karakter is té rechtstreeks gesteld. Ché weet niet alleen dat hij Cuba verlaat, maar blijkbaar ook dat hij nimmer terug zal komen. Trouwens in het begin van de brief roept hij al voor de geest de gevaren die hem en CASTRO bedreigden toen zij de strijd opnamen tegen BATISTA. Hij zegt: "Vele kameraden vielen op de weg naar de overwinning. Vandaag is alles minder dramatisch want wij zijn rijper. Maar de geschiedenis herhaalt zich." Volkomen in de stijl

- 7 -

der bekentenissen van gezuiverde communisten is de zinsnede over CASTRO's grootheid die door Ché (helaas) aanvankelijk niet voldoende werd onderkend. Aldus exit Ché. De overwinning is aan Fidel.

Fidel is en blijft de onbetwiste leider. Samen met Ché heeft hij de oude communisten die hij op zijn pad tegenkwam onschadelijk gemaakt, maar op het moment dat deze overwinning officieel wordt bezegeld is ook Ché - de man die CASTRO misschien meer dan wie ook naar deze overwinning heeft geleid - zelf ook van het toneel verdwenen.

De Soviet Unie mag tevreden zijn. De oude P.S.P. was de inzet die verspeeld mocht worden. Zij had zonder CASTRO niets uitgericht. Nu is voor haar echter in de plaats gekomen een nieuwe Partido Comunista de Cuba met een strakke organisatie, geheel volgens het aanvaarde patroon. Deze partij zit in het zadel. Weliswaar heeft CASTRO de teugels in handen, maar voorlopig althans wedt hij op het goede paard.

Enkele aspecten van de organisatie van de nieuwe C.P. zijn vermeldenswaard. Het voorzitterschap van alle comité's is in handen van Castroïsten, met uitzondering van het eerdergenoemde (studie)-comité van Blas ROCA. DORTICOS van het economisch comité heeft zitting in het Politburo. Hetzelfde geldt voor Raul CASTRO die voorzitter is van het militair comité en Armando HART, die de leiding heeft van het comité onderwijs. HART heeft onder hem nog de oude communist Lionel SOTO, die de scepter zwaait over de ideologische instructie. Het meest opmerkelijke is dat de drie leden van het militair comité - Raul CASTRO, Ramiro VALDES en Sergio del VALLE - allen in het Politburo zitting hebben. Eveneens opmerkelijk is dat de leden van het comité buitenlandse zaken geen van allen zitting hebben in het Politburo. Ook valt het op dat de minister van buitenlandse zaken, Raul ROA, in deze laatste commissie onder voorzitterschap staat van Osmany CIENFUEGOS, naar wiens kennis van buitenlandse zaken slechts gegist kan worden. CIENFUEGOS is echter de partijman, terwijl ROA in feite noch tot de P.S.P. noch tot de groep van CASTRO heeft behoord. CASTRO zal het vakmanschap van ROA niet willen missen, maar ROA zit minder in de beleidshoek dan zijn ministeriële functie zou doen denken. Het feit dat het comité buitenlandse zaken geen stem heeft in het Politburo versterkt overigens

de indruk dat dit partijcomité een wassen neus zal zijn. Buitenlandse Zaken zijn voor Fidel, partijsecretaris en premier, dictator in de beste traditie van Stalin.

Slechts één machtsbron lijkt niet volkomen door hem beheerst te worden en dat zou kunnen blijken uit de positie en samenstelling van het militair comité. Fidels broer Raul als hoofd van de strijdkrachten is voorzitter van dit comité, maar de aanwezigheid van Ramiro VALDES in het Politburo en in het militair comité mag een aanduiding zijn van de plaats welke wordt ingenomen door het inlichtingenapparaat van Cuba. VALDES, hoofd van de G-2, werd na de Varkensbaai overwinning benoemd tot Minister van Buitenlandse Zaken, onder wie behalve de politie ook de comité's ter bescherming van de revolutie ressorteren (zie M.O. september 1965). Met Soviethulp is hier een organisatie opgebouwd die zowel binnen- als buitenlands werkt en welke wellicht voor de Soviëts naast Cuba's economische afhankelijkheid de grootste waarborg is dat CASTRO's communisme geen bevlieging is maar een stap die niet meer ongedaan gemaakt zal worden.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Indien zich in de Dominikaanse Republiek geen O.A.S.-strijdkrachten bevonden dan was de burgeroorlog in oktober in al zijn bloedigheid weer opgelaaid. De voorlopige president zag zich genoodzaakt de hulp van de vredesmacht in te roepen om de orde in een steeds chaotischer wordend Santo Domingo te herstellen.

De militairen - van wie RIVERA CAMINERO in de ogen der constitutiona-
listen WESSIN y WESSIN heeft vervangen als de grote boeman - brandden van verlangen GARCIA GODOY en de verschillende links georiënteerde politici met wie hij zich heeft omringd naar huis te sturen. De constitutionalisten bleven op hun beurt druk uitoefenen op de president om korte metten te maken met de militaire leiders die menen iedereen de wet te mogen voorschrijven.

Toen de president de O.A.S. inschakelde om ordemaatregelen te nemen

- 9 -

erkende hij de onmacht van het bewind. Het is misschien wel nuttig dat dit heeft moeten gebeuren omdat het nu duidelijk moet zijn geworden dat de O.A.S. haar troepen onmogelijk kan terugtrekken voordat er een concensus is bereikt waaruit reëel herstel van 's lands soevereiniteit mogelijk is.

Slechts de fanatici onder de militairen en de links extremisten zouden het alternatief, hernieuwde burgeroorlog, willen overwegen. Het nationaal gevoel van de "body politic" zal nu misschien een grotere urgentie geven aan het streven naar compromis onder de gematigden teneinde het stigma van onmondigheid uit te wissen.

Ironisch was de noodkreet van Juan BOSCH, die een beroep deed op de zo verguisde O.A.S. om zijn volk te beschermen. BOSCH deelt het lot van zowel linkse als rechtse politici in het land. Met reden voelen zij zich niet gevrijwaard tegen het gevaar van sluipmoord. Een aantal Dominikaanse militairen beraamden afgelopen maand een aanslag op het leven van BOSCH. Toen dit uitlekte nam de ex-president onder escorte van O.A.S.-soldaten zijn toevlucht in de woning van een "compadre" 8 km buiten de stad Santo Domingo. Hoe gecompliceerd de verhoudingen in de Dominikaanse Republiek zijn, kan worden geïllustreerd door hetgeen uit doorgaans welingelichte bron werd vernomen omtrent de houding van leden van de links extreme APCJ (14e juni) ten opzichte van BOSCH. Zogenaamd werd de woning van BOSCH in Santo Domingo door gewapende APCJ-ers gesurveilleerd om de ex-president te beschermen. In wezen werd BOSCH echter onder controle gehouden. De stemming onder de APCJ-ers was dat als zij het kind van de rekening moesten worden BOSCH niet langer - als tijdens het recente conflict - buiten schot zou blijven. Een uitlating van een der "lijfwachters" was: "als wij eraan gaan, dan zal hij (BOSCH) moeten meeruiken".

Het lijkt dan ook heel onwaarschijnlijk dat het oorspronkelijke plan bij het opstellen van de "verzoeningswet" om in mei 1966 verkiezingen te doen houden, zal kunnen worden gehandhaafd. Het vertrouwen in de magische kracht van verkiezingen (vgl. Oost- en West Duitsland, Noord- en Zuid Vietnam) is overigens een uiting van naïveté waarmee vele Westerse, en vooral Amerikaanse politici door het leven gaan. Zelfs een bedachtzame figuur als de Amerikaanse senator FULBRIGHT heeft herhaaldelijk getoond

ermee behept te zijn. Voor wie de spelregels niet goed kent en nog minder kan toepassen zijn verkiezingen zeker geen panacée. Zij zullen slechts waarde hebben als zij een symptoom zijn van een genezing die reeds is ingetreden.

Angel MIOLAN verklaarde afgelopen maand desgevraagd dat hij niet was toegetreden tot de Partido Reformista en evenmin plannen had om tot deze partij toe te treden. Deze ontkenning is misschien een halve waarheid aangezien de verhouding MIOLAN-BALAGUER nog het onderwerp van besprekingen is. Een feit is dat door of namens MIOLAN op het platteland in de Dominikaanse Republiek een intensieve campagne wordt gevoerd tegen Juan BOSCH. Naar verluidt heeft deze campagne succes. Nog altijd werkt MIOLAN onder het vaan van de P.R.D., maar de partij-etiketten zijn door de gebeurtenissen der afgelopen maanden vervaagd. Vernomen werd dat in de meest linkse P.R.D.-kringen - dus in die welke tegen de APCJ aanleunen - MIOLAN wordt beschouwd als een verrader. Hij wordt ervan beschuldigd te zijn "omgekocht door de Amerikanen". Deze reactie op de activiteiten van MIOLAN is begrijpelijk, want hij is bezig verdeeldheid te zaaien in het P.R.D.-kamp dat toch al geen toonbeeld van saamhorigheid was. Indien de links-extreme groeperingen via een volksfront in toekomstige verkiezingen winst willen boeken, zullen zij zich weer aan de P.R.D. moeten vastklampen. Een verdeelde P.R.D. is kansloos en niets kan de verdeeldheid in de P.R.D. meer aanwakkeren dan agitatie door MIOLAN wiens linkse geloofsbrieven gewaarmerkt zijn.

VENEZUELA

Niet sedert de vondst van wapens en ammunitie bestemd voor de F.A.L.N.-terreur in Caracas in 1963, hebben de Venezolaanse autoriteiten zo'n grote slag geslagen als afgelopen maand met de ontdekking van het hoofdkwartier voor de vervaardiging en opslag van sabotagemiddelen en voor het onderricht in het plegen van sabotage. Even buiten Caracas stuitte de Nationale Garde - volgens de officiële versie bij toeval - op de legerplaats.

De Spaanse chemicus, Vicente José GARCIA AUCEJO, die naar wordt aangenomen de leiding van het kamp had, werd in de schermutseling bij het betreden van de gebouwen doodgeschoten. In een tunnelsysteem onder de gebouwen werd een depot aangetroffen van ter plaatse gemaakte Molotov-cocktails, pistolen, en zelfs machinegeweren en licht geschut. Er was bewijsmateriaal dat er op duidde dat het gebouwencomplex tevens diende als instructiecentrum voor saboteurs en schuilplaats voor voortvluchtigen. Een hoogleraar in de biologie aan de Centrale Universiteit van Caracas, José Vicente ESCORZA, werd gearresteerd, verdacht van het geven van instructie in het kampement. Verschillende andere personen, onder wie Spanjaarden, werden opgepikt en het was te verwachten dat een keten van arrestaties zou volgen op de grote doorbraak. Banden met de communistische partij van Colombia kwamen bij de vondst aan het licht.

De recente successen van de Venezolaanse autoriteiten hielden ook in gelijksoortige vondsten in de staten Anzoateguï en Falcón. De buit in Falcón bedroeg naar verluidt meer dan 3 miljoen bolivar waarde aan wapens en ammunitie. In Anzoateguï bleken de guerilla's eveneens als bij Caracas veel eigen fabrikaat te gebruiken. De fabricage schijnt bovendien geenszins primitief te zijn, hetgeen had kunnen duiden op een gelimiteerde en amateuristische opzet, maar verfijnd en goed geoutilleerd. Dit bewijst weer de omvang en ernst van de internationale communistische conspiratie, waarin de activiteiten van een BELTRAMINI passen en ook die beschreven door de Cubaanse defactor, Odón ALVAREZ de la CAMPA, die tijdens zijn indeling bij de Cubaanse ambassade in Madrid inzicht zou hebben gekregen in het gebruik van Spaanse firma's door Cuba voor manipulaties ter ondersteuning van de subversiviteit op het Latijns Amerikaans continent.

- 12 -

Ongetwijfeld betekenen de succesvolle razzia's in Venezuela een zware tegenslag voor de communisten, niet alleen omdat hun logistiek in de war wordt gestuurd, maar ook omdat er in hun gelederen ernstige lekken moeten zijn. De Venezolaanse guerilla's hebben al te kampen met vijandigheid en apathie onder de plattelandsbevolking. De wapen- en ammunitievoorraad kan weer worden aangevuld; schade aangebracht door demoralisatie kan echter veel moeilijker worden hersteld.

Indien de C.P.V. en haar F.A.L.N. spontane, locale bewegingen waren, dan zou de Venezolaanse regering nu misschien in staat zijn geweest haar de genadeslag toe te brengen. Haar internationale achtergrond maakt de Venezolaanse subversie echter een veelkoppige hydra, die zich regeneert zodra de waakzaamheid van haar bestrijders verslapt.

Het enige positieve en duurzame afweermiddel blijft de sanering van de nationale sociaal/economische voedingsbodem 'en daartoe is de huidige Venezolaanse regering - alhoewel meer ertoe bereid dan de meeste Zuid Amerikaanse bewindhebbers - niet voldoende in staat.

De jeugdarm van COPEI, Juventud Revolucionaria Copeyana, hield een nationale conventie. Het voltallig bestuur van COPEI toonde onder aanvoering van Rafael CALDERA zijn belangstelling. CALDERA hield een luid toegejuichte toespraak waarin hij - zeer verstandig - de jeugd centraal stelde in de organisatie en de toekomst van de partij. Hij vergeleek de verhouding tussen het COPEI-bestuur en de J.R.V. met die tussen LEONI en VILLALBA en hun respectievelijke "jongeren". De vergelijking viel uit ten gunste van het COPEI-bestuur. Het feit dat CALDERA zich geroepen voelde om deze vergelijking te maken duidt echter op een defensieve houding. In februari van dit jaar schreven wij reeds over een latente wrijving tussen de oude en jongere Copeyanen. Gunstig voor CALDERA is de oppositie-rol van zijn partij, welke hem de kans geeft een verbetering aan de dag te leggen waarbij het jeugdige ongeduld van de J.R.V. zich kan aansluiten.

CALDERA drukte de afgevaardigden op het congres op het hart van de jeugdbeweging geen partij in een partij te maken. Als hij en zijn medebestuurleden het waar kunnen maken dat zij ontvankelijk zijn voor de ideeën van de jongeren en bereid zijn hen een mate van medezeggenschap te geven, dan hoeft de

eenheid van de partij niet in gevaar te komen.

De afvaardiging van Venezuela naar het congres van de Latijns Amerikaanse Vrijhandelaarsassociatie werd gemachtigd om over de toetreding van Venezuela tot de A.L.A.L.C. te onderhandelen. De amplia-base partijen hadden zich uitgesproken voor toetreding en de regering heeft in principe hiertoe besloten. De besprekingen tussen vertegenwoordigers van de regering en van het zakenleven en industriewezens, welke de gehele maand duurden, hebben de vrees van de Venezolaanse ondernemers niet weggenomen dat toetreding tot de A.L.A.L.C. op korte termijn nadelig zal zijn voor de economie van het land. De regering heeft echter de knoop doorgehakt, uitgaande van het standpunt dat er geen principiële bezwaren tegen toetreding werden en konden worden ingebracht. Het standpunt van COPEI is dat de partij- hoewel voorvechter voor Latijns Amerikaanse economische integratie - zich distancieert van de regeringspolitiek omdat deze niet weloverwogen is.

De gebeurtenissen in Brazilië brachten de deelname van Venezuela aan de inter-Amerikaanse conferentie in Rio de Janeiro in twijfel.

BRITS GUYANA

De door premier BURNHAM naar Brits Guyana genodigde commissie van onderzoek van juristen van het I.C.J., heeft een rapport uitgebracht over de raciale problemen van het land. Terwijl onafhankelijkheid niet wordt gezien als een magische formule voor het oplossen van de problemen, meent de commissie dat de raciale problemen juist door de onzekerheid van de overgangperiode van kolonie naar onafhankelijk land zijn verergerd. De commissie gelooft dat de problematiek door onafhankelijkheid zal worden verlegd, zodat samenwerking tussen de rassen in het land als conditio sine qua non door de omstandigheden zal worden afgedwongen.

Voor de directe bezwering van hernieuwde onlusten zal volgens de commissie een militaire macht in het leven moeten worden geroepen. BURNHAM is hiermede

- 14 -

inmiddels al begonnen. De commissie wijst het quota-systeem bij de aanwerving van overheidspersoneel af, maar gelooft wel dat het nodig is tijdelijk de onevenredige vertegenwoordiging der rassen in het politieapparaat te bestrijden met een wervingsquota van 75% voor de Indische bevolkingsgroep tegen 25% voor de negroïde. Hiertoe zullen de keuringseisen betreffende het postuur dienen te worden verlaagd.

Tenslotte stelt de commissie voor aan een Ombudsman met grondwettelijke bevoegdheden de arbitrage in raciale incidenten op te dragen.

Voor een duurzame oplossing van de problemen legt de commissie het accent op de economische ontwikkeling van het land en een daarmee gepaard gaande ombouw van de sociale structuur. Inderdaad staat en valt alles hiermee en het zou niet redelijk zijn geweest van de commissie te verwachten dat het als deus ex machina zou optreden.

Het ziet er overigens naar uit dat de onafhankelijkheid van Brits Guyana erdoor komt. Afgelopen maand vertrokken BURNHAM met de delegatie waarin ook d'AGUIAR en enkele andere leden van de P.N.C. en de U.F. deel uitmaakten naar Londen om met de Britse regering te confereren. De conferentie zou op 2 november beginnen.

JAGAN heeft zich van de besprekingen gedistancieerd, maar hij zal zich van obstructie onthouden. De enorme belangstelling voor de lezing die hij afgelopen maand in Montreal hield toonde dat hij ook internationaal nog lang niet uitgespeeld is.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Door bemiddeling van de Venezolaanse Consul Generaal op Curaçao nodigde de bij O.R.I.T. aangesloten bond van havenarbeiders van Venezuela vertegenwoordigers van Antilliaanse havenarbeiders uit tot het bijwonen van een conventie in Caracas.

De Curaçaose vertegenwoordiging bestond uit twee man, te weten Wilson (Papa) GODETT en Dimas HOEK, respectievelijk voorzitter en penningmeester van de A.H.U.

Reeds bij hun vertrek werd verwacht dat de uitnodiging iets had uit te staan

- 15 -

met de boycot van Cubavaarders door de Venezolaanse havenarbeiders. Deze boycot werd in Mexico bekrachtigd op een O.R.I.T.-vergadering en vermoed werd dat de Venezolanen er op uit waren een grotere deelname te bewerkstelligen. Inderdaad werd op de conventie aan alle "waarnemers" een resolutie voorgelegd waarbij deze zich verbonden tot het volgen van de O.R.I.T.-richtlijnen in deze.

Toen GODETT, die voor Curaçao als spreker optrad, weigerde enige verbintenis aan te gaan vielen er harde woorden. De beide A.H.U.-ers besloten toen zich over de resolutie te beraden en keerden vóór het einde van de conventie met stille trom naar Curaçao terug. GODETT argumenteerde zijn standpunt voor de vergadering met te stellen dat hij als vakbondsleider geen afspraken kon maken op een gebied dat de buitenlandse politiek van de Nederlandse Antillen, c.q. van het Koninkrijk, betrof. De sympathie die zowel hij als HOEK overigens voor de "rebel" Fidel CASTRO koesteren, hield GODETT - wijselijk - voor zich.

Als men had gevreesd dat de houding van de Antilliaanse delegatie in Venezuela een hetze tegen de Antillen zou hebben ontketend, dan waren de resultaten vooralsnog geruststellend. De Venezolanen bleken niet bereid het gebrek aan unanimiteit naar buiten te doen blijken. Men is zelfs zover gegaan om in het communiqué dat de pers ontving, de Curaçaose delegatie rustig te laten paraisseren op de lijst van ondertekenaars van de boycot-resolutie.

Het referendum onder de werknemers van de firma Henderson leverde een overwinning op voor de H.W.V. Tegen haar verwachtingen in leed de C.F.W. een nederlaag die des te gevoeliger is geweest omdat zij haar prestige op het spel heeft gezet door een uitgebreide campagne te voeren. Over de implicaties van de inter-syndicale strijd is reeds eerder in voorgaande M.O.'s geschreven.

Besprekingen werden afgelopen maand gevoerd in Venezuela over het openen van een veerdienst tussen Curaçao of Aruba en het vasteland. Het is te verwachten dat een dergelijke dienst het verkeer tussen onze eilanden en Venezuela belangrijk zal intensiveren.